

N:o 88.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1902.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts
proposition angående provisoriska anordningar vid Stock-
holms centralstation m. m.*

(Statsutskottets utlåtande n:o 55.)

Till Konungen.

Uti en den 28 sistlidne februari till Riksdagen aflåten proposition (n:o 40) har Eders Kongl. Maj:t, under återopande af propositionen bilagdt statsrådsprotokoll öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen

dels att för år 1903 bevilja:

till utförande af provisoriska anordningar vid centralstationen och norra stationen i Stockholm kronor 1,368,000: —

Transport kronor 1,368,000: —

Bih. till Riksd. Prot. 1902. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 18 Häft. (N:o 88.) 1

	Transport kronor	1,368,000: —
till påbörjande af permanent godsbangård vid Norrtulls station	„	414,000: —
och till påbörjande af en rangeringsbangård vid Tomtebodan	„	390,000: —
	eller tillsammans kronor	2,172,000: —

att utgå från riksgäldskontoret, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att låta utaf detta belopp förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 1,000,000 kronor;

dels att medgifva, att det belopp, för hvilket enligt Riksdagens skrifvelse den 1 maj 1900 må inköpas sådana egendomar, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvas vara för statens jernvägar behöfliga för genomförande af nya bangårdsanordningar i Stockholm, må höjas från 5,000,000 kronor till 6,000,000 kronor, under iakttagande fortfarande af de i samma skrifvelse fastställda vilkor, med det tillägg, att medlen må kunna i förekommande fall användas jemväl till inköp af gatumark och till löse-skillning vid förvärf af egendom i enlighet med gällande bestämmelser angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof;

dels ock att medgifva, att ett för anläggning af godsbangård vid Norrtulls station erforderligt område af omkring 38 ar af kronolägenheten Stallmästaregården i Solna socken må af jernvägsstyrelsen öfvertagas för att disponeras för statens jernvägars räkning, med skyldighet för jernvägsstyrelsen att utgifva den ersättning för förlust eller olägenhet i anledning af öfverlåtelsen, som må bära lägenhetens nuvarande arrendator tillkomma.

I betraktande af den omfattning, hvaruti trafiken vid Stockholms centralstation och den s. k. norra stationen år för år ökats, har det synts Riksdagen uppenbart, att med det snaraste åtgärder måste vidtagas för att genom utvidgning och förbättring af de nuvarande stationsförhållandena derstädes bereda möjlighet att tillgodose den växande trafikens fordringar. Det oafvisliga behovet häraf har med bestämdhet framhållits såväl af jernvägsstyrelsen som ock af den komité, som blifvit af Eders Kongl. Maj:t tillsatt för att afgifva yttrande angående den föreslagna omgestaltningen af bangårdsförhållandena i och invid Stockholm m. m. Enligt hvad denna komité jemväl uttalat, kunde de nu föreslagna provisoriska anordningarna vid nämnda två stationer icke utöfva någon inverkan på sättet för den slutliga lösningen af jernvägsstationsfrågan i Stockholm, och de kostnader som på dessa anordningar nedlades, komme ock efter komiténs mening att lända till afsevärd

nytta vid stationsförhållandenas slutliga ordnande och kunde således icke anses vara i nämnvärd grad för framtiden förspilda.

Förberörda anordningar afse i hufvudsak att vid centralstationen särskilja fjerrafiken från den lokala personrafiken, för hvilken ett provisoriskt mindre stationshus skulle uppföras vid Jakobsgatans förlängning, vidare att bereda nödigt antal uppställningsspår för tågsätten samt genomgångsspår för passerande godståg, hvarjemte utrymmet inom centralstationshuset skulle ökas genom en tillbyggnad till detsamma. Då en stor del af de spår, som hittills af norra stationen disponerats för godstrafiken, måste tagas i anspråk för personrafiken, komme utrymmet vid denna station, hvilket redan nu vore alltför knappt för den ökade godstrafiken, att blifva alldeles otillräckligt för lastningen af vagnslastgoods och för tågrangeringar. Med anledning häraf har föreslagits att öfverflytta den gröfre vagnslastgodstrafiken till Norrtull och tågrangeringen till Tomteboda. De anläggningar, som i följd häraf måste göras vid dessa två stationer, skulle icke blifva af den provisoriska natur som de förut omförmälda anordningarna. Såväl jernvägsstyrelsen som bangårdskomitén anse nemligen, att i det slutliga ordnandet af stationsförhållandena i Stockholm under alla förhållanden kommer att ingå anläggandet af en godsstation vid Norrtull och en rangeringsbangård vid Tomteboda.

De af Eders Kongl. Maj:t föreslagna anordningarne för tillgodo-seende af den växande trafikens kraf hafva i sin helhet synts Riksdagen vara välbetänkta och böra komma till utförande. Beträffande den föreslagna tillbyggnaden till centralstationshuset har Riksdagen emellertid velat påpeka, att den härför upprättade planen icke synes Riksdagen tilltalande, utan vore det enligt Riksdagens mening önskvärdt, om denna plan kunde omarbetas i syfte, att utbyggnaden på midten af husets fasad komme att sträcka sig mindre långt fram på centralplanen.

Med afseende å den mark, som erfordras för genomförande af de utaf Eders Kongl. Maj:t föreslagna förbättringarna vid centralstationen, har i statsrådsprotokollet blifvit upplyst, att svårighet visat sig möta för erhållande af definitiv öfverlåtelse till staten af vissa Stockholms stad tillhöriga områden. Enligt Riksdagens mening måste det vara af största vikt, att staten med full eganderätt kommer i besittning af den mark, som för ifrågavarande dyrbara anläggningar är behöflig, och Riksdagen anser därför, att, om godvillig öfverenskommelse härom icke kan med staden träffas på antagliga vilkor, områdena böra genom expropriation förvärfvas. Riksdagen har så mycket mer anledning att

framhålla vigten af att dessa förhållanden blifva på ett för staten betryggande sätt ordnade, som Riksdagen inhemtat, att beträffande en del af den för statens jernvägar upplåtna mark i Stockholm eganderätten ej är fullt utredd; och man bör ej förbise de olägenheter, som i följd af sådana osäkra förhållanden framdeles kunna uppstå.

Med anledning af det för de nu ifrågasatta spårutvidgningarna vid centralstationen erforderliga markinköpet har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att det belopp af 5,000,000 kronor, som af 1900 års Riksdag stälts till Eders Kongl. Maj:ts förfogande till inköp af egendomar, som befunnas behöfliga för genomförande af nya bangårdsanordningar i Stockholm, måtte höjas med 1,000,000 kronor, hvarjemte begärts visst förtydligande i villkoren för medlens användande. Mot denna framställning har Riksdagen ej haft något att erinra. Utom den mark i närheten af centralstationen, som nu närmast är i fråga till inköp, torde jemväl vissa för utvidgning af södra stationen erforderliga områden böra åt staten förvärfvas, på sätt jernvägsstyrelsen redan i en den 2 november 1899 till Eders Kongl. Maj:t aflåten skrifvelse framhållit. Till de särskilda ändamål, som nu nämnts, kan ock enligt Riksdagens mening användningen af berörda medel utan olägenhet begränsas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Riksdagen i anledning af Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning

a) för år 1903 beviljat:

till utförande af provisoriska anordningar vid centralstationen och norra stationen i Stockholm	kronor 1,368,000: —
till påbörjande af permanent godsbangård vid Norrtulls station.....	„ 414,000: —
och till påbörjande af en rangeringsbangård vid Tomtebodan	„ 390,000: —
	<hr/>
	eller tillsammans kronor 2,172,000: —

med rätt för Eders Kongl. Maj:t att låta utaf detta belopp förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 1,000,000 kronor;

b) medgifvit, att det belopp, för hvilket enligt Riksdagens skrifvelse den 1 maj 1900 må inköpas sådana egendomar, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvas vara för statens jernvägar behöfliga för genomförande af nya bangårdsanordningar i Stockholm, må höjas från 5,000,000 kronor till 6,000,000 kronor, under iakttagande fortfarande af de i samma skrifvelse fastställda villkor med tillägg, dels att ej annan mark må med anlåtande af dessa medel förvärfvas än sådan, som erfordras för de i mom. a) här ofvan omförmälda bangårdsanordningar eller för utvidgning

af Stockholms södra station, dels ock att medlen må kunna i förekommande fall användas jemväl till inköp af gatumark och till löseskilling vid förvärf af egendom i enlighet med gällande bestämmelser angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof; samt

c) medgifvit, att ett för anläggning af godsbangård vid Norrtulls station erforderligt område af omkring 38 ar af kronolägenheten Stallmästaregården i Solna socken må af jernvägsstyrelsen öfvertagas för att disponeras för statens jernvägars räkning, med skyldighet för jernvägsstyrelsen att utgifva den ersättning för förlust eller olägenhet i anledning af öfverlåtelsen, som må bära lägenhetens nuvarande arrendator tillkomma.

Beträffande sättet för anvisande af de i mom. a) här ofvan upptagna belopp å tillsammans 2,172,000 kronor kommer Riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

Stockholm den 13 maj 1902.

Med undersätlig vördnad.

STOCKHOLM, P. A. NYMANS EFTERTR. TRYCKERI 1902.
